T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **1**

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2020 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU **27**

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ

2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Teşkilat Yapısı 3
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu 3
Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu 4
Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 5
Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL) 7
Tablo 9 Sosyal Güvenlik Kurumuna Borçlar (TL) 16
Tablo 10: Doğrudan Temin ve Pazarlık Yöntemi ile Yapılan Hizmet Alımları 22

www.balioglu.net

KISALTMALAR

BKMYS: Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi

EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformu

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

2. Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Gösterilmemesi

3. Uzun Vadeli Kıdem Tazminatları Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

4. Üniversitenin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Ödenmemiş Borçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

5. Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

6. Yapımı Devam Eden Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Harcamalarda Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

www.balioglu.net

B. Diğer Bulgular

1. Banka Kartı ile Tahsilat İşlemi Yapıldığı Halde Bu Tahsilatların Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına Kaydedilmemesi

2. Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonlarında Değerleme Yapılmaması

3. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan %10 Sınırının Aşılması

4. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

5. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Kayıt Altına Alınmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Anayasa'nın yukarıda yer verilen hükmüne istinaden, 11 Temmuz 1992 tarihinde Niğde Üniversitesi olarak kurulmuş ve 7 Eylül 2016 tarihine kadar Niğde Üniversitesi adı ile faaliyetlerini sürdürmüştür. 6745 sayılı Kanun'un 20'inci maddesi gereğince, Ömer Halisdemir Üniversitesi adını almıştır. Üniversite, 01 Temmuz 2017 tarihinde yayımlanan 7033 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi ile Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi adını almıştır.

www.balioglu.net

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde Yükseköğretim Kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol

Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır.

Akademik yapısı Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi, Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri ile Hukuk Müşavirliği ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

www.balioglu.net

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi bünyesinde 13 Fakülte, 4 Enstitü, 1 Konservatuvar, 2 Yüksekokul, 6 Meslek Yüksekokulu, 4 Bölüm Başkanlığı, 13 Araştırma Uygulama Merkezi, 1 Uzaktan Eğitim Merkezi bulunmaktadır. Merkez Yerleşke, Aşağı Kayabaşı Yerleşkesi, Derbent Yerleşkesi, Bor Yerleşkesi, Spor Bilimlere Fakültesi Yerleşkesi ve Ulukışla Yerleşkesi olmak üzere 6 yerleşkede faaliyetlerini sürdürmektedir. Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
• Rektör • Rektör Yardımcıları • Genel Sekreterlik • İç Denetim Birimi • Hukuk Müşavirliği • Daire Başkanlıkları Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Personel Daire Başkanlığı Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Bilgi İşlem Daire Başkanlığı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü • Şube Müdürlükleri • Koordinatörlükler	• Rektör • Rektör Yardımcıları • Yönetim Kurulu • Senato • **Fakülteler** Eğitim Bilimleri Fakültesi Fen Edebiyat Fakültesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Mühendislik Fakültesi Mimarlık Fakültesi İletişim Fakültesi Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi İslami İlimler Fakültesi Tıp Fakültesi Güzel Sanatlar Fakültesi Bor Sağlık Bilimleri Fakültesi Spor Bilimleri Fakültesi Diş Hekimliği Fakültesi • **Enstitüler:** Fen Bilimleri Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Sağlık Bilimleri Enstitüsü • **Yüksekokullar** Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu Yabancı Diller Yüksekokulu • **Meslek Yüksekokulları (6Adet)** • **Uygulama ve Araştırma Merkezleri (13 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi**

www.balioglu.net

Üniversitede 2020 yılsonu itibariyle toplam personel sayısı toplam 1.740'tır. Bu personelden 1.010 kadrolu akademik personel, 10 yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 504 idari personel, 11 sözleşmeli idari personel ve 205 işçi bulunmaktadır.

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler Sınıfı	361	217	578
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	9	22	31
Teknik Hizmetler Sınıfı	68	49	117
Avukatlık Hizmetleri Sınıfı	2	3	5
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	64	25	89
TOPLAM	**504**	**316**	**820**

Tablo 3: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu	Boş	Toplam
Profesör	131	31	162
Doçent	83	136	219
Doktor Öğretim Üyesi	305	131	436
Öğretim Görevlisi	255	52	307
Araştırma Görevlisi	236	128	364
TOPLAM	**1.010**	**478**	**1.488**

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, Yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

www.balioglu.net

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, T.C. Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

"Özel Bütçeli İdare" olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve özgelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 202.519.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 26.274.314,76 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 228.793.314,76 TL'ye ulaşmış olup 215.177.457,28 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2020 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin

dağılımı ve yıl sonu gerçekleşmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2020 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	146.034.000,00	154.399.601,00	151.484.078,43	98,11	70,39
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.981.000,00	23.969.000,00	23.803.214,12	99,30	11,06
03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	14.602.000,00	21.822.388,51	15.914.078,17	72,93	7,40
05-Cari Transferler	4.892.000,00	6.563.692,66	6.101.850,00	92,96	2,84
06-Sermaye Giderleri	14.010.000,00	22.038.632,59	17.874.236,56	81,10	8,31
TOPLAM	202.519.000,00	228.793.314,76	215.177.457,28	94,05	100

www.balioglu.net

Bütçe başlangıç ödenekleri ile harcama tutarları dikkate alındığında bütçe başlangıç ödeneğinin %6,25 oranında aşıldığı görülmüştür. Tüm gider kalemlerinde başlangıç bütçesinde görülen tutarlar aşılmıştır. Bu oran, Personel giderlerinde %6,25; sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde % 3,57; mal ve Hizmet alım giderlerinde %8,98; cari transfer giderlerinde %24,73; sermaye giderlerinde ise %27,58 oranında artış olarak gerçekleşmiştir.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/ KOP/ Mevlana Değişim Programı/ Farabi Değişim Programi /AB hibe işlemleri olmak üzere 2020 yılı için toplam 5.248.087,19 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2020 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5: 2020 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.347.000,00	7.434.172,26	117,13	3,35

04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	191.607.000,00	206.497.967,06	107,77	92,93
05-Diğer Gelirler	4.565.000,00	8.268.604,78	181,13	3,72
TOPLAM	202.519.000,00	222.200.744,10	109,71	100

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin bütçe kanununa ekli (B) cetvelinde toplam tahmin edilen geliri 202.519.000,00 TL olup, tahsilat ise 220.200.744,10 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçe tahmininden 19.681.744,10 TL fazla gelir elde edilmesi sebebiyle tahsilatın tahmine oranı %109,71 olarak gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri, değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

www.balioglu.net

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL)	2019 Yılı (TL)	2020 Yılı (TL)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
	(A)	(B)	(C)		
Personel Giderleri	106.668.689,55	131.914.743,81	151.484.078,43	23,67	14,83
SGK Devlet Prim Giderleri	16.339.099,81	20.705.486,42	23.803.214,12	26,72	14,96
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	18.053.282,25	20.562.876,77	15.914.078,17	13,90	-22,61
Faiz Giderleri	0	0	0		
Cari Transferler	3.048.117,10	4.614.234,78	6.101.850,00	51,38	32,24
Sermaye Giderleri	47.056.528,20	30.663.533,64	17.874.236,56	-34,84	-41,71
Sermaye Transferleri	0	0	0	0	0
TOPLAM	191.165.716,91	208.460.875,42	215.177.457,28	9,05	3,22

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL)	2019 Yılı (TL)	2020 Yılı (TL)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
	(A)	(B)	(C)		
Vergi Gelirleri	0	0	0		

Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	10.465.354,37	11.545.459,62	7.593.140,70	10,32	-34,23
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	167.604.511,79	197.282.325,34	206.570.735,00	17,71	4,71
Diğer Gelirler	4.865.980,31	3.822.310,46	8.270.951,23	-21,45	116,39
Sermaye Gelirleri	0	0	0		
TOPLAM	182.935.846,47	212.650.095,42	222.434.826,93	16,24	4,60
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	659.814,43	366.660,51	234.082,83	-44,42	-36,15
NET TOPLAM	182.276.032,04	212.283.434,91	222.200.744,10	16,46	4,67

Dönem faaliyet geliri 230.489.638,99 TL, faaliyet gideri ise 227.638.351,57 TL olan Üniversitenin, indirim, iade, iskonto toplamı 234.082,83 TL olup, 2020 yılını 2.617.204,59 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2020 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, Iskonto Toplamı	Net gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
227.638.351,57	230.489.638,99	234.082,83	230.255.556,16	2.617.204,59

www.balioglu.net

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2020 yılını 2.013.456,70 TL dönem zararı ile kapatmıştır.

Üniversite'nin ortağı olduğu Teknopark bulunmaktadır. 03.01.2013 tarih ve 28517 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2012/4085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Niğde Teknopark A.Ş.'dir. Üniversite, sermayesi 1.135.000. TL olan Teknopark A.Ş.'ne 285.000. TL sermaye ile % 25,11 oranında ortaktır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi,

Kanun'un 80'inci maddesinin T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi (BMKYS) Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

www.balioglu.net

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş Veriler Defteri,
- Geçici ve Kesin Mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet Sonuçları Tablosu,
- Öz Kaynak Değişim Tablosu,
- Bütçelenen ve Gerçekleşen Tutarların Karşılaştırma Tablosu,
- İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kurumun iç kontrol sistemi ve işleyişi 2020 yılsonu itibariyle; 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği çerçevesinde incelenmiş ve yapılan incelemeler sonucunda aşağıdaki değerlendirmeler yapılmıştır:

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesinin tam olarak sağlanamadığı görülmüştür. Aşağıda yazan hususlar konusunda idarenin çalışmalarını etkin biçimde tamamlaması gerektiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanmış olan mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun ve ayrıca etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile beraber kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi mezkur Kanun'un beşinci kısmında, 55 ila 67'inci maddeler arasında açıklanmıştır.

Bu çerçevede kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri,
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim.

Temel unsurları yukarıda ifade edilmiş olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle açıklanmıştır.

2020 yılı denetimi kapsamında, yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde, kurumun iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kurum stratejik planı ve bu planın yıllık uygulama dilimi olan performans programı ile faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren idare faaliyet raporları mevcuttur.

Üniversitenin 2019-2023 yıllarını kapsayan Stratejik Plan ve 2020 yılı Faaliyet Raporunda, İdarenin misyonu ve vizyonu belirtilmiştir. Bu nedenle personelin tamamının idarenin misyon ve vizyonundan haberdar olduğu kanaatine varılmıştır. Misyonun gerçekleştirilmesini sağlamak üzere idare birimleri ve alt birimlerce yürütülecek görevler yazılı olarak tanımlanmıştır.

Kurumun organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği, yetkiler ve yetki devrinin sınırları açıkça belirlendiği ve yazılı olarak bildirildiği anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Üniversitede Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar hazırlanmış olup, bu esas ve usullere göre gerekli iş ve işlemler yürütülmektedir.

Üniversitede yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmadığı görülmektedir.

2019-2023 yıllarını kapsayan stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren performans programı hazırlanmıştır. Ayrıca İdare, bütçesini stratejik plan ve performans programına uygun olarak hazırlamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmaları için planlama yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği ancak tamamlanmadığı tarafımıza bildirilmiştir.

Birimlere ait görev tanımları ve iş akış şemaları oluşturmak için çalışmalar başlamıştır ancak tamamlanmamıştır.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, İdare Faaliyet Raporlarında gösterilmekte ve duyurulmaktadır. İdare faaliyet Raporu süresinde hazırlanmakta ve yayınlanmaktadır.

Diğer taraftan İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlandığı, eylem planında döner sermaye ile ilgili eylemlerin belirlendiği, görülmüştür.

Ancak, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmediği, planın revize edilmesi çalışmalarının takibinin yapılmadığı ve raporlanmadığı beyan edilmiştir. Ayrıca İç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmediği ve değerlendirme formları ve raporların düzenlenmediği de beyan edilmiştir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporunu değerlendirmediği ve rapora ilişkin güncellemeleri tamamlayıp uygun görüşüyle üst yöneticinin onayına sunmadığı tarafımıza bildirilmiştir.

www.balioglu.net

Üniversite bünyesinde 3 tane iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 2 tanesi doludur. İlgili iç denetim birimi tarafından iç kontrol sisteminin incelenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmadığı, hazırlanan raporun üst yöneticiye sunulmadığı, üst yöneticinin de İç Denetim Koordinasyon Kuruluna raporu göndermediği anlaşılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'nin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Geçici Kabul Noksanlıkları İçin Yapılan Kesintilerin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

Üniversite tarafından geçici kabul noksanlıkları için hakedişlerden yapılan kesintilerin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekirken, 333 Emanetler Hesabında izlendiği görülmüştür.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin eki olan Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 30'uncu maddesinde, anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde geçici kabul noksanlıklarının nasıl alınacağına ilişkin iki seçenek düzenlenmiştir. Yapılan düzenlemeye göre idare, düzenlenen her hakedişte yapılan iş tutarının %3ü kadar teminat mektubu ister, yüklenicinin teminat mektubu vermeme durumunda ise yapılan iş tutarının %3'üne karşılık gelen kısmını hakedişten keser.

Üniversiteler Ortak Detaylı Hesap Planında 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin "330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci Maddesi Gereği Alınan Teminatlar" yardımcı hesabı düzenlenmiştir. Yapım İşleri Tip Sözleşmesi'nin 30'uncu maddesi gereği alınacak teminatlar ise geçici kabul noksanlıklarını ifade etmektedir. Yapılan incelemede, geçici kabul noksanlıkları için yapılan kesintilerin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmeyip 333 Emanetler Hesabında muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Geçici kabul noksanlıkları için hakedişlerden kesilen tutarların 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının yardımcı hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Mevzuat hükümleri ve Üniversiteler Ortak Detaylı Hesap Planı'nın ilgili bölümleri gereğince, geçici kabul noksanlıkları kesintilerinin teminat niteliğinde olduğu ve İdarenin geçici kabul noksanları için kestiği 227.719,00 TL'lik tutarı 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında izlemesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi 2021 yılı içerisinde ilgililerine iade edilmeyen söz konusu geçici kabul noksanlıkları kesintilerini 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabının yardımcı hesaplarına aktardığını beyan etmiş ise de, Üniversitenin 2020 yılı 333 Emanetler Hesabında 227.719,00 TL'lik fazla 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında ise aynı tutar kadar noksan görünmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Gösterilmemesi

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetim Anonim Şirketinin (Teknokent) Üniversiteye ait olan sermaye payının, Üniversitenin mali tablolarında yer almadığı görülmüştür.

Şirket'in kuruluşu 12.09.2013 tarihinde Niğde Ticaret Sicil Memurluğu tarafından tescil edilerek, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nin 17.09.2013 tarih ve 8406 sayılı nüshasında yayımlanmıştır. Şirketin toplam sermayesi 1.135.000,00 TL olup, şirket kuruluşu ve zaman içerisindeki sermaye devirleri ile beraber Üniversitenin Şirket içerisindeki payının nominal değeri 285.000,00 TL olmuştur.

Bu değere tekabül eden hisse senedi karşılığı Şirket'e döner sermaye bütçesinden ödenmiş ise de, Şirket'in kuruluşunda ve ortaklık evraklarında pay sahibi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğüdür. Bu nedenle bahsi geçen ortaklık payının döner sermaye işletmesi bütçesinde değil, Üniversitenin özel bütçesinde yer alması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 159'uncu maddesine göre; 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetim Anonim Şirketi'nin (Teknokent) Üniversite'ye ait olan sermaye payı, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer almamaktadır.

Kamu idaresi tarafından 2021 yılı içerisinde söz konusu muhasebe kayıtlarının yapıldığı ve 285.000,00 TL'lik sermaye payının Döner Sermaye İşletmesi muhasebe kayıtlarından çıkarılarak üniversite muhasebe kayıtlarına alındığı belirtilmiştir. Ancak 2020 yılı mali tablolarının değerlendirilmesi açısından Teknokentin Üniversiteye ait olan sermaye payının, Üniversitenin 2020 yılı mali tablolarında yer almadığı görülmüştür.

BULGU 3: Uzun Vadeli Kıdem Tazminatları Karşılıklarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Üniversite muhasebe kayıtlarının incelenmesinde bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının muhasebeleştirilmesinde 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliğini düzenleyen 291'inci maddesinde bu hesabın ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının niteliğinin düzenlendiği 342'nci maddesinde ise bu hesabın ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

www.balioglu.net

Belirtilen mevzuat hükümleri gereği faaliyet dönemi içerisinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına, uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıkları ise 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede sürekli işçiler için ayrılan 8.658.253,00 TL tutarındaki kıdem tazminatı karşılıklarının tamamı faaliyet dönemi içerisinde ödenmeyecek olmasına rağmen 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında takip edildiği ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar kamu idaresi tarafından bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının 2021 yılından itibaren 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alındığı bildirilmiş ise de 2020 yılı mali tablolarında 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı bir yıldan uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarını da içinde bulundurduğu için olması gerekenden fazla görünmektedir. 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ise 2020 yılı mal tablolarında yer almamaktadır.

BULGU 4: Üniversitenin Sosyal Güvenlik Kurumuna Olan Ödenmemiş Borçlarının Mali Tablolarda Gösterilmemesi

Üniversitede görev yapmakta iken emekliye ayrılanlara ödenen ikramiyeler ile ölüm yardımları, dul ve yetimlere ödenen miktarlar, makam - temsil tazminatı prim borçlarından

oluşan Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) 'nın faturalı alacaklarının muhasebe kayıtlarında görünmediği ve mali tablolara yansımadığı tespit edilmiştir.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 68'inci Maddesi'ne göre makam veya yüksek hâkimlik tazminatları Emekli Sandığınca (Güncel olarak Sosyal Güvenlik Kurumunca) ödenmesini müteakip iki ay içinde Genel Bütçeye giren kurumlardan ayrılanlar için Hazineden, diğerleri için son kurumlarından faturası karşılığında tahsil edilir.

5434 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesinin 11'inci fıkrası gereğince Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen emekli ikramiyeleri, düzenlenecek fatura üzerine Sayıştay ve Danıştay başkanları için kendi kurumları, diğerleri için emekliye sevk onayını veren kurum tarafından karşılanır.

Bu fıkraya göre Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemelerin, fatura düzenlenmesini müteakip iki ay içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna aktarılması zorunludur. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 368 Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının "niteliği" konulu 288'inci maddesinde de ilgili hüküm yer almaktadır.

Üniversite'nin Sosyal Güvenlik Kurumuna 8.315.286,46 TL'sı anapara, 3.763.815,24 TL'sı gecikme zammı olan toplam 12.079.101,70 TL tutarındaki borcunun muhasebe sistemine "368 Vadesi geçmiş, ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve diğer yükümlülükler hesabı" dâhilinde kaydedilmesi gerekmektedir. 2020 yıl sonu itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna olan faturaya dayalı borçları aşağıdaki gibidir.

Tablo 9 Sosyal Güvenlik Kurumuna Borçlar (TL)

	Borcun İlgili Olduğu Yıl	Ana Para	Gecikme Zammı / Faizi	Toplam Borç
Faturalı Alacak	2020	8.315.286,46	3.763.815,24	12.079.101,70

Her ne kadar Üniversite tarafından söz konusu kayıtlar 2021 yılında düzeltilmişse de, Sosyal Güvenlik Kurumunca faturalandırılan miktarlardan kaynaklanan toplam 12.079.101,70 TL tutarındaki borcun muhasebe sistemine kaydedilmemesi nedeniyle 2020 hesap dönemi sonu itibarıyla bilançoda 368 Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı, bu tutar kadar eksik bilgi içerdiğinden gerçeği yansıtmamaktadır.

Kurumun SGK borçlarının muhasebe kaydının yapılmaması ve mali tabloda yer almaması ile her yıl bütçe hazırlığı aşamasında geçmiş yıllardan gelen borç ve en azından ilgili

www.balioglu.net

bütçe yılında yaş haddinden emekli olacaklara karşılık ve ödenek ayrılmaması riskini de doğuracağı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Duran Varlıklar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların Doğrudan Gider Kaydedilmesi

Üniversitenin kayıtlı duran varlıklarının değerini, kullanım süresini ve hizmet kalitesini artıracak şekilde yapılan harcamaların, duran varlıkların değerine ilave edilmesi gerekirken, doğrudan gider kaydedildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "25 Maddi Duran Varlıklar" başlıklı 169'uncu maddesinde;

"Maddi duran varlıklar hesap grubu, kamu idarelerince faaliyetlerinde kullanılmak üzere edinilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar, bunların birikmiş amortismanları ile ayrılan değer düşüklüğü karşılıklarının izlenmesi için kullanılır."

Denilmektedir.

Mezkur Yönetmelik'in "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesinin (b) bendinde ise;

"Maddi duran varlıklar için yapılan değer arttırıcı harcamalar;

1) Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı arttıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır."

Hükmü yer almaktadır.

Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 47 Sıra Nolu Amortisman ve Tükenme Payları Tebliği'nde duran varlıklardan hangilerinin amortisman ve tükenme payına tabi tutulacağı belirtilmiş olup ilgili Tebliğ'in 4'üncü maddesinde duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi değerlerinin maliyet bedeli olacağı, maliyet bedelinin ise, bir varlığın satın alınması, üretilmesi veya değerinin artırılması için yapılan harcamalar veya verilen kıymetlerin toplamı olacağı, bir varlık için yapılan harcamaların, kayıtlı değerine ilave edilmesi halinde, amortisman hesaplamasının varlığın yeni değeri üzerinden yapılacağı belirtilmiştir.

Aynı Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinde hesaplarda kayıtlı duran varlıklar için yapılan harcamalardan 34.000 TL'lik limiti aşanların değer artırıcı harcama olarak kabul edileceği ve henüz amortisman ayırma süresini tamamlamamış olan duran varlıklar için yapılan değer artırıcı harcamaların, varlığın maliyet

www.balioglu.net

bedeline eklenerek kalan amortisman süresince eşit olarak amortisman ayrılacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca Üniversiteye ait binalar için yapılan ve toplam 990.663 TL tutarındaki değer artırıcı nitelikteki bakım onarım harcamalarının ait oldukları varlıkların değeri ile ilişkilendirilerek 252 Binalar Hesabına ilave edilmesi gerekirken 630 Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından 2021 yılı itibarıyla değer artırıcı olarak yapılan harcamaların duran varlıkların değerine ilave edilmesi sağlanacağı belirtilmişse de söz konusu hususun 2020 yılı mali tablolarına ilişkin 252 Binalar Hesabında 990.663,00 TL noksan; 630 Giderler Hesabında ise aynı tutar kadar fazla görünmesine sebebiyet verdiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Yapımı Devam Eden Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Harcamalarda Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Kullanılmaması

Üniversite tarafından 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi gereken bazı tutarlar bu hesapta muhasebeleştirilmeyerek doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedilmektedir.

www.balioglu.net

Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesine göre bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmelik'in 188'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış ve tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinde; yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gerektiği, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen tutarların ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

Üniversite tarafından 2020 yılı içerisinde tasfiye edilerek geçici kabulü yapılan "Niğde İli Cullaz Sok 9 ve 25 Parselde Bulunan Üniversitemize Ait Tarihi Evin Restorasyon Yapım

İşi"nde geçici kabul işlemi yapılıncaya kadar 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesi gereken 955.157,00 TL tutarın 252 Binalar Hesabında izlendiği anlaşılmıştır.

Ayrıca yapımı süren "Niğde İli Cullaz Sok 9 ve 25 Parselde Bulunan Üniversitemize Ait Tarihi Evin Restorasyon Yapım İşi İkmal İnşaatı" işi ile "Niğde İli Cullaz Sok 24 Parselde Bulunan Üniversitemize Ait Tarihi Evin Restorasyon Yapım İşi"ne ait belge ve kayıtlardan; 2020 yılı içerisinde geçici kabulü yapılmadığı için 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedilmesi gereken toplam 1.204.392,68 TL'nin 252 Binalar Hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi her ne kadar 2021 yılı içerisinde söz konusu muhasebe kayıtlarının düzeltildiğini bildirmişse de 2020 yıl sonu itibarıyla mali tablolarda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 1.204.392,68 TL eksik 252 Binalar Hesabı ise aynı tutarda fazla görünmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Banka Kartı ile Tahsilat İşlemi Yapıldığı Halde Bu Tahsilatların Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına Kaydedilmemesi

Üniversite'de banka kartı ile gelir tahsilat işlemi yapılıyor olmasına rağmen ilgili tutarların 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına kullanılmadan doğrudan 102 Bankalar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının niteliğini açıklayan 38'inci maddesinde bu hesabın muhasebe birimince banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilat ve bunlara ilişkin olarak yapılan mahsup ve iade işlemlerinin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın İşleyişi" başlıklı 39'uncu maddesine göre ise; banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilatlar 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilmeli, banka kredi kartlarıyla yapılan tahsilatlar nedeniyle muhasebe biriminin banka hesabına aktarılan tutarlar bu hesaba alacak, 102 Banka Hesabına borç kaydedilmelidir.

Üniversite'nin 2020 yılı yevmiye kayıtlarının incelenmesi neticesinde toplam 1.536.529,70 TL kredi kartı ile tahsilat yapılmasına rağmen, 109 Banka Kredi Kartlarından

Alacaklar Hesabına söz konusu tahsilatlara ilişkin herhangi bir kaydın yapılmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından her ne kadar 2021 yılından itibaren banka kartları ile yapılan tahsilatların 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabına kaydedileceği bildirilmiş ise de Kurum 2020 yılsonu mizanında bahse konu hesap hiç görünmediği gibi, söz konusu eksik muhasebeleştirme işlemi, 2020 yılı Bilançosunda 109 Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabının yılsonu itibarıyla henüz tahsilatı gerçekleşmeyen tutarlar kadar eksik görünmesine sebebiyet vermiştir.

BULGU 2: Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Ay Sonlarında Değerleme Yapılmaması

Üniversitenin 104 Proje Özel Hesabında izlenen Avrupa Birliği hibeleri için ay sonu döviz değerleme işlemlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi'' başlıklı 8'inci maddesinin (d) bendinde;

"Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir."

denilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Proje Özel Hesabının işleyişine ilişkin 25'inci maddesinde özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlemesi sonucunda oluşan kur artışı farklarının bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği, kur azalışı farklarının ise bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği hüküm altına alınmıştır.

Üniversite'nin 104 Proje Özel Hesabının 01.01.2020 itibariyle bakiyesi 143.082 Euro iken 31.12.2020 itibariyle bakiyesi 347.628 Euro'dur. Söz konusu hesapta bulunan dövizlerin ay sonlarında döviz değerlemesi işlemlerine tabi tutularak çıkacak kur farkına göre 600 Gelirler Hesabı veya 630 Giderler Hesabına ve 104 Proje Özel Hesabına kayıt yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi her ne kadar 104 Proje Özel Hesabında izlenen Avrupa Birliği hibeleri için 2020 yılı sonunda döviz değerleme işlemi yaptığını bildirmiş ise de yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar gereğince, 104 Proje Özel Hesabındaki dövizler için yıl sonunda değil;

www.balioglu.net

ay sonlarında değerleme işlemi yapılması gerekmektedir. Sonuç olarak söz konusu hesabın güncel bakiyesi ile ortaya çıkan olumlu/olumsuz farka göre 600 Gelirler Hesabı ya da 630 Giderler Hesabı itibariyle kurum mali tablolarında hataya neden olunmuştur.

BULGU 3: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usulü ile Yapılan Hizmet Alımlarında Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan %10 Sınırının Aşılması

Üniversite tarafından doğrudan temin ve pazarlık usulü için bahsedilen limitler kapsamında yapılan hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda öngörülen %10 sınırı aşılmış, ancak bunun için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmamıştır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinde satın alma usullerinden pazarlık usulü ve türleri açıklanmış, birinci fıkranın (f) bendinde 2020 yılı için yaklaşık maliyeti 323.398,00 TL'ye kadar olan mal ve hizmet alımlarının bu usulle gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Kanunun 22'nci maddesinde ise ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alım yapılabileceği açıklanmış ve ilgili maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde olmayan idarelerin 32.316,00 TL'ye kadar ihtiyaçlarını bu bent kapsamında temin edebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un 62'nci maddesinde idarelerce uyulması gereken diğer kurallar belirtilmiştir. İlgili maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinde, yukarıda bahsedilen 21 ve 22'nci madde için bahsedilen limitler kapsamında yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamayacağı belirtilmiştir.

Kamu İhale Kurumu tarafından yayımlanan Kamu İhale Genel Tebliği'nin 21'inci maddesi ile de Kanun'un 62'nci maddesinin (ı) bendinin nasıl uygulanacağı düzenlenmiştir.

Buna göre idarelerin;

Mal alımı, hizmet alımı veya yapım işleri için bütçelerine konan yıllık toplam ödenekleri üzerinden her biri için ayrı ayrı %10 oranını hesaplamaları,

İhale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin 4734 sayılı Kanun'un 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip etmeleri,

21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaların yıllık bütçelerinde mal ve hizmet alımı ile yapım işleri için ayrılan ödenekleri toplamının %10 oranını aşacağının anlaşılması halinde, mahalli idarelerde üst yönetici tarafından 62'nci maddenin (ı) bendi uyarınca uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

www.balioglu.net

Yapılan incelemelerde, ihale ve harcamaya yetkili birimlerin Tebliğ'in emrettiği şekilde 21/f ve 22/d maddeleri kapsamında yapacakları harcamaları mali yıl içinde takip etmediği, aşağıdaki tabloda görüleceği üzere doğrudan temin ve pazarlık usulünün kullanıldığı hizmet alımlarında mevzuatta belirtilen %10'luk limit aşıldığı ve uygun görüş için Kamu İhale Kurumuna başvuruda bulunulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi tarafından, 2020 yılı personel taşıma işi hizmet alımı ihalesinin iptal edilmesi sonucu işin ivedilik gerektirmesi ve zaman kısıtlığı nedeniyle %10 sınırının aşılması ile ilgili Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadığı ve bundan sonra doğrudan temin ve pazarlık usulü ile yapılan mal, yapım ve hizmet alımlarında bütçeye konulan ödeneklerinin %10 sınırı takibinin titizlikle yapılacağı, sınırın aşılacağı anlaşıldığında ise ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerin Kamu İhale Kurumuna uygun görüş için başvuruda bulunulmasının sağlanacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak işin ivediliği veya önemi ne olursa olsun yukarıda yer verilen mevzut hükmü uyarınca doğrudan temin ve pazarlık usulü için bahsedilen limitler kapsamında yapılan hizmet alımlarında %10 sınırı aşılmış, ancak bunun için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmamıştır.

www.balioglu.net

Tablo 10: Doğrudan Temin ve Pazarlık Yöntemi ile Yapılan Hizmet Alımları

Bütçe Ödeneği	Bütçe Ödeneğinin %10'u	Doğrudan Temin ve Pazarlık ile Hizmet Alımı Yapılan Tutar	Sınırı Aşan Tutar
1.745.158,51 TL	174.515,00 TL	393.147,26 TL (Bütçe Ödeneğinin %22,5'i)	218.632,26 TL

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 60'ıncı maddesinde *"...5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır"* denilerek, ihale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; Kanunun temel ilkeleri ve ilgili maddelerde belirlenen kurallara uymasının önemine vurgu yapılmıştır. Bu çerçevede, kamu idarelerinin ihtiyaçlarının temininde mevzuata uyulmasında azami özen gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Kontrolünün Yapılmaması

Üniversite'de 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında yapılan alımlarda ihalelere katılmaya ilişkin yasaklılık kontrolünün yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30.5.4'üncü maddesinde 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit ettirilmeyeceği; ancak anılan Kanun'un 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumu'nun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, Üniversite tarafından 22/d kapsamında yapılan alımların büyük çoğunluğunda, alımı yapılan gerçek veya tüzel kişilerin Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrolünün yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Kamu idaresi tarafından, tespit edilen hususla ilgili gerekli işlemlerin yerine getirilmesine başlandığı ve bundan sonra doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda yasaklılık kontrolünün yapılıp yapılmadığının titizlikle kontrol edileceği belirtilmiştir. Ancak netice itibarıyla ilgili mevzuat hükmüne 2020 yılı içerisinde riayet edilmemiştir.

BULGU 5: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımların Kayıt Altına Alınmaması

Üniversite tarafından doğrudan temin yoluyla yapılan alımlar için Doğrudan Temin Kayıt Formu doldurulmadığı ve Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinde kayıt altına alınmadığı görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak diğer işlemleri düzenleyen 30.9.2'nci maddesinde, doğrudan temin yoluyla yapılan alımların, takip eden ayın onuncu gününe kadar "Doğrudan Temin Kayıt Formu" doldurularak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinde kayıt altına alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Tebliğde bahsi geçen formun doldurulmaması, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamalar için aynı Kanun'un

62’nci maddesinin (ı) bendi gereği idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10’unu aşması durumunda Kamu İhale Kurulu’ndan alınması gereken uygun görüşün alınamamasına sebebiyet verebilecektir.

Üniversite tarafından söz konusu tespite ilişkin gerekli işlemlerin başlatıldığı ve 2021 yılı itibarıyla doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda Doğrudan Temin Kayıt Formunun doldurularak EKAP üzerinden kayıt altına alınmasının sağlanacağı belirtilmiştir. Ancak 2020 yılında ilgili durumun devam ettiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2020 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu

www.balioglu.net

İÇİNDEKİLER

1. **KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 27**
2. **KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 29**
3. **SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 29**
4. **DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 29**
5. **DENETİM GÖRÜŞÜ 30**
6. **DENETİM BULGULARI 30**

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Teknoloji Transfer Ofisinin Döner Sermaye İşletmesi Olarak Kurulması

2. Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Döner Sermaye Mali Tablolarında Gösterilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesi uyarınca, 01.06.2001 tarih ve 24419 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelik doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir.

İşletme vasıtasıyla Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin, yetkin olduğu konularda, Fakülte/Enstitü/Yüksekokul/Rektörlüğe bağlı Merkezler aracılığıyla yürütebileceği faaliyetler;

a) Yükseköğretim Kurumları dışındaki kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma ve benzeri hizmetler yapmak, seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek, kurslar açmak,

b) Her türlü laboratuvar ve atölye çalışmaları yapmak, plan, uygulama, organizasyon ve danışmanlık hizmetlerini yapmak ve bu konularla ilgili raporlar düzenlemek,

c) Belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

d) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek birimlerinin faaliyet alanları ile sınırlı olarak iş ve hizmet üretmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartı ile pazarlanması ve satılması için satış ve teşhir yerleri açmak;

Olarak düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı bir birim olarak yapılanan Döner Sermaye İşletmesi, İşletme ve Saymanlık Müdürlüğü olarak teşkilatlandırılmıştır. İşletme Müdürlüğü bünyesinde İşletme Müdür Vekili 3 idari memur ve 1 sürekli işçi hizmet vermekte olup; 3 idari memurun kadroları özel bütçededir. İşletmenin Saymanlık Müdürlüğünde, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli Saymanlık Müdürü, 3 Uzman ve 1 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine

ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Dolayısıyla, 5018 sayılı Kanun'un Bütçe ile ilgili hükümlerine tabi olmayan İşletme bütçesi, adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta olup; Kamu İdaresinin üst yöneticisi olan Rektör tarafından onaylanarak yürürlüğe girmektedir.

Başlangıç bütçesi 6.995.000,00 TL olarak tahmin edilen İşletmenin bütçe gideri 6.136.620,41 TL, bütçe geliri ise 3.892.347,60 TL olarak gerçekleşmiştir.

2020 yılı bilançosuna göre İşletmenin sermayesi 50.000,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü ise 3.440.443,37 TL'dir.

2020 Yılı Gelir Tablosuna göre toplam geliri 5.125.387,94 TL olan İşletme, toplam gider olarak 7.138.844,64 TL gerçekleştirmek suretiyle dönemi 2.013.456,70 TL net zararla kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

www.balioglu.net

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi muhasebe ve raporlama işlemlerini, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütmektedir. İşletme, Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esaslarını, kıyasen uygulamakta olup; T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan diğer düzenlemelere de tabidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar 'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar 'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

- Birleştirilmiş Veriler Defteri,
- Envanter Defteri.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

www.balioglu.net

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Teknoloji Transfer Ofisinin Döner Sermaye İşletmesi Olarak Kurulması

Teknoloji Transfer Ofislerinin Anonim Şirket olarak faaliyet göstermesi gerekirken üniversitenin Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesi içerisinde Teknoloji Transfer Ofisi Döner Sermaye İşletmesi adı altında Döner Sermaye birimi oluşturulduğu tespit edilmiştir.

Döner sermaye işletmeleri, genel ve özel bütçeli işletmelere bağlı olarak kurulabilmektedir. Kamu mevzuatının durağan yapısından kurtulmak amacı ile, fazla kapasitelerini kullanmaya karar veren kurumlar, bağlı oldukları kanun hükümleri doğrultusunda Resmi Gazete'de yayınlanması koşulu ile döner sermaye işletmesi yönetmeliklerini hazırlayıp, yayınlatarak döner sermaye işletmelerini kurabilirler.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner Sermaye" başlıklı 58'inci maddesine bir bütün olarak bakıldığında (c) fıkrasında tıp ve diş hekimliği fakülteleri ile sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinden, (d) fıkrasında ziraat ve veteriner fakülteleri, sivil havacılık yüksekokulu, bünyesinde atölye veya laboratuvar bulunan yükseköğretim kurumları, sürekli eğitim merkezleri, açık öğretim hizmeti veren yükseköğretim kurumları ile düzenli döner sermaye geliri olan yükseköğretim kurumlarından, (e) fıkrasında ise (c) ve (d) fıkralarında isimleri belirtilmeyen hukuk fakültesi, ilahiyat fakültesi, iletişim fakültesi vb. gibi diğer yükseköğretim kurumlarından bahsedildiği görülmektedir.

Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde ise;

"*ç) Birim: Döner sermaye gelirinin elde edildiği fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksek okulu ve uygulama araştırma merkezini,"* ifadesi yer almaktadır.

2547 sayılı Kanun'un 58'inci maddesi ve adı geçen Yönetmelik'e göre ancak fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve uygulama araştırma merkezleri döner sermaye işletmesi birimleri olabilmektedir.

Kurumun Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bünyesinde Teknoloji Transfer Ofisi Döner Sermaye İşletmesi olduğu tespit edilmiştir.

Diğer yandan, Teknoloji Transfer Ofislerinin kuruluşu ve çalışması hakkında emredici mevzuat hükümlerine bakıldığında, 7 Aralık 2017 tarih ve 30263 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Teknoloji Transfer Ofisleri Yönetmeliği'nin 1'inci maddesinde bu ofislerin kuruluşu hakkında amir hükümler kuşkuya yer verilmeyecek şekilde belirlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, aynı ad altında bir döner sermaye işletme birimi kurulması ve işletilmesi mevzuata uygun değildir.

www.balioglu.net

Her ne kadar bu birimden 2020 yılı içinde herhangi bir ek ödeme dağıtımı yapılmamış olsa da, yapılan açıklamalar ve mevzuat hükümleri doğrultusunda döner sermaye gelirinin elde edildiği fakülte, enstitü, yüksekokul, meslek yüksekokulu ve uygulama araştırma merkezi dışında döner sermaye birimi oluşturulması mümkün olmadığından, adı geçen döner sermaye biriminin kapatılması gerektiği değerlendirilmiştir. Kurum, 2021 yılında bahsi geçen döner sermaye işletme birimini kapatmak için yönetim kurulu kararı almış ve devir işlemlerini başlatmışsa da işletme biriminin devri henüz tamamlanamamıştır.

Döner sermaye işletme birimlerinin kurulması ve işletilmesinde mevzuat hükümlerine uyulmasına azami özen gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Döner Sermaye Mali Tablolarında Gösterilmesi

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetim Anonim Şirketinin (Teknokent) Üniversiteye ait olan sermaye payının, üniversitenin özel bütçesinin mali tablolarında yer alması gerekirken, döner sermaye işletmesinin mali tablolarında yer aldığı görülmüştür.

www.balioglu.net

Anonim Şirket'in kuruluşu 12.09.2013 tarihinde Niğde Ticaret Sicil Memurluğu tarafından tescil edilerek, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinin 17.09.2013 tarih ve 8406 sayılı nüshasında yayınlanmıştır. Şirketin toplam sermayesi 1.135.000,00 TL olup, şirket kuruluşu ve zaman içerisindeki sermaye devirleri ile beraber Üniversitenin şirket içerisindeki payının nominal değeri 285.000,00 TL olmuştur.

Bu değere tekabül eden hisse senedi karşılığı şirkete döner sermaye bütçesinden ödenmiş ise de, şirketin kuruluşunda ve ortaklık evraklarında pay sahibi Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü'dür. Bu nedenle bahsi geçen ortaklık payı döner sermaye işletmesi bütçesinde değil, üniversitenin özel bütçesinde yer almalıdır. Şirkete ödenen sermaye tutarlarının ise Döner Sermaye İşletmesinin 770 Genel Yönetim Giderleri kalemiyle giderleştirilmesi gerekmektedir.

Bahsi geçen sermaye payının, bu paylara karşılık gelen ödenmiş sermayelerin ve şirketin kuruluşundan itibaren hisse devriyle beraber yapılan ödemelerin ilgili yıllarda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabından giderleştirilmesi yerine 248 Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabında izlenmesi nedeniyle Döner Sermaye İşletmesinin mali tablolarında hataya yol açtığı görülmüştür.

Her ne kadar kurum, 2021 yılında ilgili kayıtları doğru hesaplarda izlemeye başlamışsa da bu düzeltme, 2020 yılı mali tablolarında 248 Diğer Mali Duran Varlıklar Hesabında yer alan hatalı kaydı etkilememiştir.

Kurumun şirketteki sermaye payı ve şirkete yapılan sermaye payı ödemelerinin mali tablolara dönemsellik ilkesine uygun ve doğru kayıtlarla yansıtılması hem özel bütçe hem de döner sermayenin mali tablolarının tam, doğru ve güvenilir bilgiyi yansıtması açısından önem arz etmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net